

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Saxion Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 70000
7500 KB ENSCHEDE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
48889522

Bijlagen

1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 8 november 2024

Betreft Besluit macrodoelmatigheid deeltijd hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands

Geacht bestuur,

Met de brief van 2 juli 2024, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 2 juli 2024, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands als bekostigde opleiding te verzorgen in Deventer.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 oktober 2024, kenmerk 2024-040, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemde advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands als bekostigde opleiding te verzorgen in Deventer. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, eerste lid, van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan zowel het behoefte- als het ruimtecriterium¹. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het, als bijlage bij dit besluit meegestuurde, advies van de CDHO.

¹ Artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023.

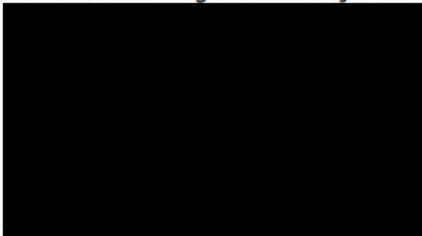
Procedure Registratie instellingen en opleidingen (Rio)²**Onze referentie**
48889522

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in de Registratie instellingen en opleidingen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van aCroho³ van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). U kunt de opleiding, conform het advies van de CDHO, registreren in het onderdeel Onderwijs. De opleiding past daarnaast, conform het advies van CDHO, in de ISCED-rubriek 'nederlands'(11401). Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

---

² Sinds 2023 vervangt Rio het Croho.

³ aCROHO wordt op termijn vervangen door LEO.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. E.E.W. Bruins
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Postadres CDHO
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres CDHO
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp	Kenmerk CDHO	Kenmerk aanvrager
Nieuwe opleiding Saxion Hogeschool Deeltijd hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands Deventer	2024-040	-
		Datum
		14 oktober 2024

Geachte heer Bruins,

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) over de aanvraag van Saxion Hogeschool tot bekostiging van de nieuwe hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands in de gemeente Deventer (brief van 2 juli 2024 zonder kenmerk). De commissie heeft de aankondiging van deze aanvraag in september 2023 gepubliceerd op haar website (A23-014). De commissie heeft het dossier voor deze aanvraag op 10 juli ontvangen. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Op 16 juli heeft de commissie een zienswijze ontvangen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. De aanvrager heeft op 24 juli op deze zienswijze gereageerd. De commissie heeft omwille van de zorgvuldige besluitvorming op 21 augustus de beslistermijn verlengd tot 1 november.

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Verder heeft de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 van 28 april 2023, voorts te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om *positief* te besluiten op het verzoek van Saxion Hogeschool om de hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeente Deventer. De commissie

adviseert u deze toestemming met toepassing van artikel 6.2 lid 3 van de WHW te beperken tot de deeltijdvariant.

De commissie adviseert u daarnaast om deze opleiding in het RIO in te delen in het onderdeel 'Onderwijs'. Verder adviseert de commissie om de opleiding te laten registreren in de ISCED-rubriek 'nederlands' (11401).

1. Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands in de gemeente Deventer verzorgen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor van 240 studiepunten die de aanvrager in deeltijd wil aanbieden. De aanvrager wil de opleiding in het RIO-onderdeel 'Onderwijs' en de ISCED-rubriek 'onderwijs' (0110) laten opnemen¹.

De aanvraag is tegelijk ingediend met een aanvraag voor een vergelijkbare hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde in de gemeente Deventer die door ook door de aanvrager is ingediend (2024-039). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 3 van de Regeling in samenhang beoordeeld.

De aanvrager biedt de opleiding reeds aan als onbekostigde bachelor met een verkort traject. De aanvrager wil het onbekostigde verkorte traject vormgeven als volledige bekostigde opleiding. De opleiding sluit aan op het landelijk kader dat door alle lerarenopleidingen wordt gehanteerd. De landelijke vastgestelde kennisbasis bestaat uit een generiek pedagogisch-didactisch deel en uit vakinhoudelijke kennis. De vakinhoudelijke modules bestaan onder andere uit: (1) grammatica en spelling, (2) moderne letterkunde, (3) algemene taalwetenschap, (4) taalvaardigheden en taalproblemen en (5) literatuurgeschiedenis.

De instroomdoelgroep van de opleiding bestaat uit studenten die al een bachelor- of masteropleiding hebben afgerond maar nog geen lesbevoegdheid hebben, of studenten die een tweede lesbevoegdheid willen behalen. Daarnaast is de opleiding toegankelijk voor studenten die een mbo-achtergrond hebben zoals onderwijsassistenten, pedagogische medewerkers of instructeurs of afgestudeerden van de Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional. Ten slotte staat de opleiding open voor studenten die de pabo combineren met een tweedegraadslerarenopleiding.

Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen de functie van tweedegraads leraar Nederlands bekleden.

2. Analyse verwant aanbod

De aanvrager acht de gelijknamige hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands (aangeboden door negen instellingen²) verwant aan de voorgenomen opleiding.

---

¹ De commissie constateert dat dit een ISCED-detailgroep is.

² Waar de commissie spreekt over "instelling", wordt "bekostigde instelling" bedoeld.

De commissie begrijpt de term “verwant” als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term “sterk verwant”.

De commissie gaat mee met de aanvrager in de afbakening van het sterk verwante aanbod.

De instroom in de verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gedaald (zie Bijlage 1).

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een doelmatigheidsonderzoek onder scholieren en professionals.³ De aanvrager verwacht dat er jaarlijks 22 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

3. Beoordeling criterium a⁴

De aanvrager beschouwt het opleidingstype bachelor lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken dat is opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands.

De commissie neemt het opleidingstype bachelor lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken niet mee bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte omdat hier slechts één sterk verwante opleiding in is opgenomen (de hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands), naast een groot aantal niet of nauwelijks verwante opleidingen.

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroep docenten algemene vakken secundair onderwijs. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan het aantal verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden.

De commissie acht met de aanvrager de beroepsgroep docenten algemene vakken secundair onderwijs ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor het beroep docent Nederlands binnen deze beroepsgroep. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Bijlage 2, Tabel 1).

De aanvrager doet verder een beroep op de prognoses voor de opleidingssubsector onderwijs in de arbeidsmarktregio's Midden-Gelderland, Stedendriehoek en Noordwest Veluwe en Twente. De commissie is van mening dat de opleidingssubsectoren zoals deze zijn opgenomen in het AIS te veel niet en nauwelijks relevante opleidingen bevatten en daardoor geen representatief beeld geven van de specifieke arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding werkzaam zullen zijn. Om deze reden laat de commissie de prognoses voor opleidingssubsectoren buiten beschouwing.

---

³ Het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek Tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde' (Tien Organisatieadvies 2024)

⁴ De commissie betreft ambtshalve de arbeidsmarktprognoses van het ROA (<https://roastatistics.shinyapps.io/AIStot2028>) als de aanvrager een beroep doet op het criterium 'arbeidsmarkt'. De commissie constateert dat het ROA de prognoses in het AIS soms tussentijds aanpast. De commissie hanteert altijd de meest actuele arbeidsmarktprognoses.

De commissie concludeert dat de prognoses in ROA's AIS voor de ten dele beroepsgroep aangeven dat er wordt verwacht dat het aantal afgestudeerden en het aantal baanopeningen in evenwicht is.

De aanvrager verwijst naar een brief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap⁵ waarin wordt aangegeven dat de tekorten in het voortgezet onderwijs hoog zullen blijven. In totaal is er een lerarentekort van 3800 fte. In de brief wordt daarnaast genoemd dat bij de tekortvakken Wiskunde en Nederlands dit tekort de komende jaren zal blijven stijgen.

Verder beroept de aanvrager zich op een rapport over de arbeidsmarkt voor leraren.⁶ Hierin wordt een huidig tekort voor docenten Nederlands aangegeven van 710 fte. Dit vak staat daarmee op de eerste plek wat betreft het lerarentekort. In het rapport wordt ook gesteld dat Nederlands, Duits, Frans, Informatica, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde en Klassieke Talen allemaal permanente tekortvakken zijn.

Uit door de aanvrager aangehaalde gegevens van Centerdata van 1 oktober 2023⁷ blijkt dat het tekort aan tweedegraadsleraren Nederlands landelijk 10,9% bedraagt.

De commissie constateert dat bovenstaande bronnen blijken te geven van een tekort aan leraren Nederlands en dat dit naar verwachting zal toenemen. Derhalve concludeert de commissie dat bovenstaande bronnen blijken te geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Vervolgens verwijst de aanvrager naar een rapport waarin een oplopend tekort wordt voorspeld aan onder andere docenten Nederlands.⁸ Dit heeft te maken met de dalende instroom en een dalend aantal afgestudeerden van lerarenopleidingen voor voortgezet onderwijs. Voor de regio Gelderland-Noord wordt een lerarentekort van 148 fte voorspeld in 2028.⁹ Landelijk liggen de grootste tekorten op de taal- en bètavakken. In Gelderland-Noord worden de grootste tekorten verwacht in Nederlands, Wiskunde, Duits, Frans, Scheikunde en Natuurkunde.

De commissie concludeert dat deze bron blijken te geven van een (regionaal) lerarentekort waar de voorgenomen opleiding op aansluit.

De aanvrager verwijst naar een doelmatigheidsonderzoek dat is uitgevoerd door Tien Organisatieadvies in opdracht van de aanvrager.¹⁰ Het onderzoek bestaat allereerst uit een werkgeversenquête die is ingevuld door negen scholen in het voortgezet onderwijs. De namen van de bedrijven en de functies van de respondenten zijn opgenomen in een bijlage, alsmede de vragen die aan hen zijn gesteld. De scholen zijn gevestigd in Gelderland en Overijssel. Alle respondenten bekleeden een functie waarin zij inzicht hebben op het aannamebeleid van de organisatie. De respondenten is gevraagd of zij binnen de komende vijf jaar behoefte hebben aan het opscholen van eigen medewerkers via de voorgenomen opleiding. Alle negen respondenten hebben aangegeven deze behoefte (misschien) te hebben. Vervolgens is er gevraagd hoeveel eigen medewerkers zij willen laten opscholen middels de voorgenomen opleiding in de komende vijf jaar.

---

⁵ De kamerbrief 'Werken in het onderwijs' (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 15 december 2023, p. 3)

⁶ Het rapport 'Tendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo 2023' (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap december 2023, p. 14-15)

⁷ Het rapport 'Personeelstekorten voortgezet onderwijs' (Centerdata 2023, p. 19)

⁸ Het rapport 'De toekomstige arbeidsmarkt van onderwijspersoneel po, vo en mbo 2023-2033' (Voion 2024, p. 19)

⁹ <https://www.voion.nl/onderwijsarbeidsmarkt/regio-in-beeld/gelderland-noord/>

¹⁰ Het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek Tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde' (Tien Organisatieadvies 2024)

Twee respondenten geven aan dit nog niet te weten. De behoefte van de andere zeven respondenten komt neer op een totale behoefte van minimaal elf en maximaal twintig op te scholen medewerkers in de komende vijf jaar. Gespreid over vijf jaar betekent dit een behoefte van gemiddeld drie medewerkers per jaar. De aanvrager heeft eveneens gevraagd naar de behoefte aan nieuwe medewerkers die de voorgenomen opleiding hebben afgerond. Alle negen respondenten geven aan deze behoefte (misschien) te hebben. Daarnaast is gevraagd hoeveel nieuwe medewerkers de respondenten in de komende vijf jaar zouden willen aannemen. De respondenten geven aan in totaal een behoefte te hebben aan minimaal elf en maximaal twintig nieuwe medewerkers in de komende vijf jaar die de voorgenomen opleiding hebben afgerond. Over een periode van vijf jaar komt dit neer op gemiddeld drie nieuwe medewerkers per jaar.

De commissie concludeert dat het onderzoek valide, navolgbaar en relevant is. De commissie concludeert dat het onderzoek valide, navolgbaar en relevant is. De commissie concludeert dat de enquête blijkt geeft van een geringe regionale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding, die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Het arbeidsmarktonderzoek bestaat ten tweede uit interviews met vijftien organisaties (die niet hebben meegedaan aan de enquête). De interviews hebben plaatsgevonden in de periode oktober 2023 tot en met februari 2024. Een overzicht van de functies van de respondenten en de bedrijven waar zij voor werken is bijgevoegd, alsmede een samenvatting van de gevoerde gesprekken. Alle geïnterviewden zijn in een positie om uitspraken te doen over aannamebeleid van de organisatie. De respondenten beamen de regionale arbeidsmarkttekorten voor leraren en zij verwachten dat deze steeds meer zal toenemen. Zij geven aan dat met name Nederlands en Wiskunde tekortvakken zijn en dat voor die vakken de vacatures lastig te vullen zijn. Daarnaast geven de respondenten aan dat de voorgenomen opleiding een goede aanvulling is op het opleidingsaanbod in de regio gezien de afstand tot andere hoger onderwijsinstellingen en het voedingsgebied.

Er is aan de respondenten eveneens gevraagd naar de kwantitatieve behoefte aan nieuwe medewerkers en aan het opscholen van eigen medewerkers in de komende vijf jaar. Er is behoefte aan 55 nieuwe medewerkers in totaal (zonder tijdsaanduiding) en twee respondenten geven gezamenlijk een behoefte aan van negen per jaar. Daarnaast is er behoefte aan het opscholen van in totaal 50 eigen medewerkers (zonder tijdsaanduiding) en vijf respondenten geven gezamenlijk een behoefte aan van tien per jaar. De commissie constateert dat het onderzoek valide, navolgbaar en relevant is. De commissie stelt vast dat de interviews blijken te geven van een geringe regionale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding, die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een (regionale) arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands. De aanvraag voldoet aan criterium a (art. 6 lid 1) van de Regeling.

4. Beoordeling criterium b

4.1 Noodzaak nieuwe opleiding

De aanvrager geeft aan dat de voorgenomen opleiding als onbekostigde en onvoldedige bacheloropleiding is vormgegeven binnen het kader van experimenten voor de flexibilisering van het

hoger onderwijs. De aanvrager geeft aan dat dit experiment stopt, maar dat de vraag vanuit het werkveld blijft. Derhalve wil de aanvrager de opleiding in Deventer wil behouden. De aanvrager stelt dat de opleiding niet binnen het eigen bestaande aanbod kan worden ondergebracht omdat de opleiding eigenlijk al bestaat.

Tevens geeft de aanvrager aan dat de opleiding binnen het (volgens de aanvrager) unieke concept van de Lerarenacademie valt. In de brede Lerarenacademie bestaat voor de lerarenopleidingen een brede generieke kennisbasis (pedagogisch-didactisch), een keuze naar schoolsoort (voor deze aanvraag primair onderwijs – voortgezet onderwijs) en een keuze naar vak (voor deze aanvraag Nederlands). De aanvrager geeft aan dat, aangezien de opleidingen allemaal in Deventer gevestigd zijn, zij verwacht dat studenten gestimuleerd worden om ook een tweede bevoegdheid te behalen en op deze manier meer studenten te enthousiasmeren voor lerarenopleidingen. De aanvrager stelt dat deze organisatievorm maakt dat de beoogde opleiding minder goed door andere instellingen kan worden aangeboden. Vanuit veertien scholengemeenschappen is er een steunbetuiging ondertekend voor dit concept waar de voorgenomen opleiding deel van uitmaakt. Hierin is opgenomen dat de werkgevers het initiatief ondersteunen en dat de voorgenomen opleiding van toegevoegde waarde is voor de regio.

De aanvrager merkt ten slotte op dat de herkomst van de huidige studenten zorgt voor een noodzaak om de bestaande opleiding om te zetten naar een bekostigde opleiding. De aanvrager beroept zich hierbij op het eigen verzorgingsgebied ten oosten van Deventer waar zij een sterke binding mee heeft en waar dus ook de meeste studenten vandaan komen. De aanvrager verwijst hierbij naar een bijlage met de herkomst van de huidige studentenpopulatie binnen deze opleiding¹¹ en stelt dat zij niet snel een opleiding bij de Christelijke Hogeschool Windesheim of bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen zullen kiezen vanwege de reisafstand.

De commissie stelt vast dat als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie neemt hierin mee dat de beoogde opleiding al bestaat in onbekostigde vorm en dat er dus geen 'nieuwe' opleiding aan het aanbod wordt toegevoegd. Hierdoor heeft bekostiging van de opleiding ook waarschijnlijk geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

Vestiging van de opleiding in de gemeente Deventer heeft waarschijnlijk geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. De commissie neemt hierin mee dat de beoogde opleiding al bestaat in onbekostigde vorm en dat er dus geen 'nieuwe' opleiding aan het aanbod wordt toegevoegd. Bekostiging van de voorgenomen opleiding zou voor een iets hogere instroom kunnen zorgen, maar dit effect zal waarschijnlijk beperkt zijn.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een noodzaak bestaat om de voorgenomen Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands als nieuwe opleiding vorm te geven.

4.2 Aansluiting instellingsprofiel

De aanvrager verwijst ter onderbouwing van de aansluiting van de opleiding op het instellingsprofiel naar haar strategische plan 'Toekomst schrijven 2020-2024' en het strategische beleid vanaf 2025

---

¹¹ Zie bijlage 5 van het dossier.

'Talent voor de toekomst'. De instelling beoogt uit te groeien tot een hoger onderwijsinstelling die bijdraagt aan een veiligere, gezondere en betere wereld en om voor de regio talent te leveren voor het bouwen aan een duurzame, digitale en veilige samenleving. De instelling doet dit middels vier 'bewegingen'. Eén daarvan is het aanbieden van een breder opleidingsaanbod met aandacht voor kleinere opleidingen die passen bij de regionale arbeidsmarktvaart. De aanvrager geeft aan dat de voorgenomen opleiding past binnen het brede opleidingsaanbod en aansluit op de regionale arbeidsmarktbehoefte.

De aanvrager geeft aan dat de profielen van andere instellingen die de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands aanbieden ook passen bij de opleiding. De aanvrager stelt echter dat de opleiding beter bij haar past vanwege de volgende argumenten:

- de nadrukkelijke samenwerking met het regionale werkveld. De instroom van studenten uit de eigen regio is hier ook van meerwaarde.
- de nadrukkelijke focus op deeltijdonderwijs;
- de jarenlange ervaring met lerarenopleidingen in het algemeen en met de tweedegraadslerarenopleiding wiskunde in het bijzonder;
- het unieke concept van de samenwerkende lerarenopleidingen binnen haar Lerarenacademie;
- haar bijdrage aan het verminderen van het lerarentekort. De huidige instroom van gemiddeld 20 studenten per jaar betreft een onbekostigde opleiding. Deze studenten kiezen desondanks toch voor de betreffende instelling en niet voor een ander hogeschool. Als de aanvrager deze opleiding niet meer aanbiedt, droogt de uitstroom op en komen er minder afgestudeerden op de arbeidsmarkt van deze tekortsector.

De commissie volgt de aanvrager in deze argumentatie.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat de voorgenomen Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands aansluit op het instellingsprofiel.

4.3 Conclusies commissie

Op grond van het bovenstaande constateert de commissie dat de aanvrager heeft aangetoond dat de aanvraag voldoet aan criterium b (art. 6 lid 1) van de Regeling.

5. RIO- en ISCED-indeling

De commissie constateert dat de onbekostigde opleiding reeds in het RIO-onderdeel 'Onderwijs' is ingedeeld. Deze indeling sluit in de ogen van de commissie aan op de inhoud van de voorgenomen opleiding. De commissie adviseert u daarom deze indeling te behouden.

Verder wil de aanvrager de voorgenomen opleiding in de ISCED-rubriek 'onderwijs' (0110) laten opnemen¹². De onbekostigde opleiding is reeds opgenomen in de ISCED-rubriek 'nederlands'

---

¹² De commissie constateert dat dit een ISCED-detailgroep is.

(11401). Deze indeling sluit in de ogen van de commissie aan op de inhoud van de voorgenomen opleiding. De commissie adviseert u daarom deze indeling te behouden.

6. Afstemming en zienswijzen

De onderhavige aanvraag is door de aanvrager bij de commissie aangekondigd. De commissie heeft deze aankondiging op 30 september 2023 onder kenmerk A23-014 gepubliceerd op haar website.

De aanvrager geeft aan met de Christelijke Hogeschool Windesheim te hebben afgestemd tijdens een gesprek op locatie op 18 december 2023. De Christelijke Hogeschool Windesheim staat positief tegenover het voornemen van de aanvrager om de opleiding te laten bekostigen. De instellingen hebben besloten om samen te werken op het gebied van lerarenopleidingen.

Verder heeft de aanvrager afgestemd met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (hierna ook: HAN) in een gesprek op 20 maart 2024. De aanvrager geeft aan dat dit gesprek prettig is verlopen en dat de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen heeft aangegeven de wens tot bekostiging te begrijpen vanwege de huidige instroom en de vraag op de arbeidsmarkt. De aanvrager geeft aan dat de HAN in juli 2024 heeft aangegeven toch een zienswijze in te dienen.

Vanaf 10 juli is op de website van de commissie kennisgegeven van de aanvraag van Saxion Hogeschool tot bekostiging van de nieuwe hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands in de gemeente Deventer. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs en andere belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op 16 juli is er een zienswijze ingediend door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

De HAN gaat ten eerste in op het argument van de aanvrager dat de afstand tussen Deventer en Nijmegen (bijna 70 kilometer) zodanig is dat bekostiging geen invloed heeft op de instroom in de gelijknamige opleiding bij de HAN. De HAN stelt dat het feit dat het merendeel van de instromende deeltijdstudenten in de onbekostigde opleiding niet uit de regio Nijmegen komt en dat de keuze voor het volgen van deze opleiding bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen voor deze deeltijdstudenten geen reële optie is weliswaar geldt voor de huidige onbekostigde opleiding, maar dat dit niks zegt over het keuzegedrag van aankomende studenten voor de bekostigde opleiding. Ten tweede geeft de HAN aan dat zij studenten zou kunnen verliezen als de opleiding van Saxion bekostigd zou worden. De instelling geeft aan dat zelfs een klein verlies aan studenten een grote impact zal hebben, gezien de huidige lage instroom (tien voor de lerarenopleiding Nederlands). Dat maakt de voorgenomen opleiding in haar ogen niet doelmatig in de zin van de Regeling, aangezien de aanvrager niet heeft aangetoond dat de komst van de nieuwe opleiding geen negatieve gevolgen heeft voor de spreiding van het landelijke opleidingsaanbod.

Ten slotte stelt de HAN dat studenten ook terecht kunnen bij verwante opleidingen op andere locaties en dat de arbeidsmarktbehoefte in de regio van Saxion Hogeschool makkelijk kan worden opgevangen door al bestaande opleidingen.

De commissie heeft de aanvrager op 18 juli op de hoogte gesteld van de inhoud van de zienswijze en de gelegenheid gegeven om binnen tien werkdagen na ontvangst een reactie te geven. De aanvrager heeft op 24 juli gereageerd. De aanvrager geeft allereerst aan dat de aanvraag eigenlijk geen nieuwe opleiding betreft, maar bekostiging van een bestaande, regionaal gepositioneerde, deeltijdopleiding.

De aanvrager geeft aan dat de acht instellingen die ook deze opleiding aanbieden zich grotendeels buiten het verzorgingsgebied van de aanvrager bevinden. De uitzondering hierop is de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle, die de opleiding binnen een straal van 33 kilometer van Deventer aanbiedt. De aanvrager stelt dat het opleiden van leraren voor het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs een regionale opdracht is waar de hogescholen samen een antwoord op moeten vinden. De aanvrager vindt dat de afstand tussen Deventer en Nijmegen, 70 km, zo groot is dat sprake is van andere regio met een ander bijhorend verzorgings- en voedingsgebied. De aanvrager geeft ook aan dat de beoogde instroom afkomstig is uit de regio ten oosten van Deventer en niet uit het verzorgingsgebied van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Dit geldt ook voor de huidige studenten in de onbekostigde opleiding. Daar komt bij dat deeltijdstudenten veelal zullen kiezen voor een opleiding in de regio zodat het studeren nog te combineren is met hun werk.

De commissie stelt voorop dat zij voorstander is van een goede samenwerking tussen de instellingen en betreurt dat de mogelijkheid tot afstemming voorafgaand aan de indiening van de aanvraag niet heeft geleid tot een voor alle partijen bevredigende uitkomst.

De commissie is met de aanvrager en de HAN van mening dat het keuzegedrag van toekomstige studenten niet precies te voorspellen is. Echter, gelet op de informatie over de instroom in de huidige onbekostigde deeltijdopleiding, het regionale instroomonderzoek en de afstand tussen de gemeenten Deventer en Nijmegen concludeert de commissie dat de bekostiging van de voorgenomen deeltijdopleiding waarschijnlijk niet zal leiden tot een onevenredig nadelig effect op de instroom van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Conclusie

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om *positief* te besluiten op het voorliggende verzoek en deze toestemming met toepassing van artikel 6.2 lid 3 van de WHW te beperken tot de deeltijdvariant.

De commissie adviseert u daarnaast om deze opleiding in het RIO in te delen in het onderdeel '*Onderwijs*'. Verder adviseert de commissie om de opleiding te laten registreren in de ISCED-rubriek '*nederlands*' (11401).

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage 1: afbakening verwant aanbod (Bron: DUO)

Opleiding	Instelling	'19-'20		'20-'21		'21-'22		'22-'23		'23-'24		
		VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT
B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands (35198)	Christelijke Hogeschool Windesheim (O1VU), Zwolle	74		69		51		54	9	44	21	
	Driestar educatief (15BK), Gouda		14	8	7	5	7	2	7	6	10	8
	Fontys Hogeschool (30GB), Sittard-Geleen	15	21	11	38	6	35	6	26	7	26	
	Fontys Hogeschool (30GB), Tilburg	16	45	23	55	15	49	19	46	16	51	
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	36	58	31	73	31	63	47	59	33	48	
	Hogeschool Utrecht (25DW), Utrecht	30	49	22	32	26	45	19	29	24	37	
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam	38	52	45	39	24	50	22	38	33	28	
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen	31	53	28	60	20	57	16	36	22	39	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	25	54	14	50	10	38	8	40	9	21	
Totaal Eerstejaarsinstroom		265	346	8	354	5	344	2	191	6	281	8

Bijlage 2: tabellen arbeidsmarktprognoses (Bron: ROA, AIS)*Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep docenten algemene vakken secundair onderwijs*

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	2600	2	0.4		gemiddeld
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2028	12700	11	1.7		laag
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	verwachte baanopeningen tot 2028	15300	13	2.1		laag
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028				0.892	enige

